

Kunnskapssenteret med medisinsk metodevurdering:

Ingen klare bevis for helseeffekt av amalgam-utskifting

Kontaktlesjoner som er i nær kontakt med amalgamfylling, forsvinner i stor grad når man fjerner amalgamet i tennene. Ved lesjoner som strekker seg utover eller utenfor kontaktområdet i munnslimhinnen, er effekten av å fjerne fyllingene mindre tydelig.

Prosjektleder og seniorforsker ved kunnskapssenteret, Lise Lund Håheim.

Dette er en av hovedkonklusjonene i en rapport som er utarbeidet på oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet. Rapporten skal være med å danne grunnlaget for retningslinjer for leger og tannlegers arbeid med utredning av pasienter som mener de har helseplager som følge av tannfyllingsmaterialer. Rapporten er basert på en litteraturstudie, og ble presentert på et seminar ved Nasjonalt

kunnskapssenter for helsetjenesten den 24. august. Der deltok også oppdrags-giveren, ved fung. avdelingsdirektør Liljan Smith Aandahl, og professor Nils Roar Gjerdet fra Universitetet i Bergen, i tillegg til statistiker Torbjørn Wisløff fra Kunnskapssenteret og flere fra utredningsgruppen.

Konklusjonene i rapporten sier videre at pasienter som mener de har store plager av amalgamfyllinger, rapporterer om færre plager etter utskiftingen, men de har fortsatt flere plager enn kontrollgruppene. Videre heter det at ved å skifte ut amalgamet i tennene, øker utskillingen av kvikksølv, for så å bli varig redusert. Studier kan ikke vise til endring i nyrenes funksjon ved utskifting av amalgam hos friske personer.

Få studier av god kvalitet

Rapporten som Kunnskapssenteret leverte 1. juni, er basert på en litteraturstudie gjennomført av en ekstern utred-

ningsgruppe. I alt ble det funnet så få som 17 studier av tilstrekkelig kvalitet og relevans til å bli inkludert i den medisinske metodevurderingen. De fleste av disse studiene dreier seg om oppfølging av pasienter etter utskifting av amalgamfyllinger. Utredningsgruppen fant ingen gode studier som vurderer om det kan være en sammenheng mellom amalgamfyllinger og spesifikk sykdom.

Mange av plagene som pasientene rapporterer, betegnes ofte som nevrologiske eller psykosomatiske symptomer. De samme plagene rapporteres også ved flere andre lidelser. Gode studier som tar i bruk psykologiske tester for å måle endringer i slike symptomer etter utskifting av amalgam, ble ikke funnet.

Utredningsgruppen konkluderer med at kvaliteten på de inkluderte studiene om effekten av utskifting av amalgamfyllinger er lav.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Utredningsgruppens sammensetning

Seniorforsker, dr.philos. Lise Lund Håheim, Kunnskapssenteret (prosjektleder)

Førsteamanuensis, psykolog, Knut Dalen, Institutt for biologisk og medisinsk psykologi, Universitet i Bergen

Professor dr.odont. Rune Eide, Odontologisk fakultet, Universitetet i Bergen

Direktør, professor dr.odont. Stig Karlsson, Nordisk institutt for odontologiske materialer, Haslum

Spesialtannlege, dr.odont. Gunvor Bentung Lygre, Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer, UNIFOB, Bergen

Professor dr.dont. Ståle Petter Lyngstadaas, Det odontologiske fakultet, Universitet i Oslo

Tannlege, lektor Anne-Marie Nordmo, Sør-Trøndelag fylkeskommune